

Temat: Dziennikarz na tropach informacji

Czas realizacji: 1 godz.

Cele zajęć

■ Cel ogólny

Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami gromadzenia, selekcji informacji oraz krytycznego podejścia do różnych źródeł informacji, a także zdobycie wiedzy na temat dziennikarskich źródeł informacji

■ Cele szczegółowe

Uczeń:

- z zaangażowaniem bierze udział w dyskusji,
- znają pojęcie „źródło informacji”;
- wskazuje i charakteryzuje różne źródła informacji,
- gromadzi argumenty na określony temat,
- wymienia zasady, których dziennikarz powinien przestrzegać przy doborze źródeł informacji,
- zna zasady etyczne pracy dziennikarza,
- umie samodzielnie poszukiwać, porządkować i selekcjonować informacje,
- potrafi wybrać źródło, by zdobyć konkretne informacje;
- umiejętnie posługuje się mówioną i pisaną odmianą języka;

■ Metody i formy pracy:

- metody aktywizujące – asocjogram, burza mózgów, dyskusja,
- drzewko decyzyjne,
- rozmowa kierowana,
- ćwiczenia redakcyjne,
- praca z tekstem i materiałem audiowizualnym,
- wykład,
- praca z komputerem i analizą materiałów dostępnych w sieci,
- praca w grupie, dyskusja zbiorowa, praca indywidualna.

■ Środki dydaktyczne:

- karta pracy: *Dziennikarz na tropach informacji*,
- materiały dla nauczyciela: *Dziennikarz na tropach informacji*,
- komputer z dostępem do Internetu i stron, m.in.: <https://edukacjamedialna.edu.pl>;
<http://www.legalnakultura.pl> oraz <http://www.canalpluscyfrowy.pl/media/starter> ;
- [http://czat.wp.pl/id_czata,917,zapis.html?T\[page\]=1](http://czat.wp.pl/id_czata,917,zapis.html?T[page]=1)
- tablica, arkusze papieru, flamastry,

■ Przebieg lekcji

1. Faza wstępna (5 min.)

- Uczniowie prezentują wyniki swej samodzielnej pracy: mieli wejść na stronę: http://www.legalnakultura.pl/files/se/pdf/broszury/legalne_zrodla_kultury_w_szkole_metodyka.pdf i po zapoznaniu się z informacjami na tej stronie stworzyć w wersji elektronicznej swój katalog stron, z których w sposób legalny warto korzystać
- Uczniowie przedstawiają efekty swej pracy, podają strony z podziałem na działy: *Biblioteki, Słowniki, Strony z literaturą, Strony o muzyce, Strony o plastyce i historii sztuki, Muzea, i inne* (uczniowie powinni wymienić się linkami ze stronami, by stworzyć w miarę pełną bazę stron, z których mogliby korzystać- mogliby to zrobić wcześniej, przed zajęciami).

Temat: Dziennikarz na tropach informacji

2. Faza realizacyjna

a) Jak radzić sobie z selekcją i porządkowaniem informacji?/ praca grupowa i indywidualna (15 min.)

- Rozważenie pozytywnych i negatywnych skutków zwiększenia się zasobów danych. Podział klasy na dwie grupy, rozdanie dużych arkuszy papieru i flamastrów. Jedna z drużyn zapisuje pozytyw, druga natomiast – negatywy analizowanego zagadnienia. Zaprezentowanie wyników pracy na forum klasy i uzupełnienie zapisów o wypowiedzi pozostałych uczniów.
- Uczniowie zapoznają się z prezentacją pt. „*Informacje - jak je znaleźć i wykorzystać?*” ze strony: https://edukacjamedialna.edu.pl/media/catalogue/attachment/Informacje_jak_je_znalezc_i_wykorzystac_8.pdf i odpowiadają na pytanie, jakie błędy popełnił bohater prezentacji przy pozyskiwaniu informacji. Zebranie pomysłów i zapisanie ich przez nauczyciela na tablicy.
- Uczniowie wchodzi na stronę: <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/jak-planowac-prace-z-informacja/> i w części lekcji dla ucznia pt. *Wiedza w pigułce* odszukują i zapisują 6 zasad porządkowania informacji (zad.1. z Karty pracy).

b) Skąd dziennikarze czerpią informacje?/ praca zbiorowa i indywidualna (10 min.)

- Podczas burzy mózgów uczniowie prezentują swe poglądy na temat tego, na co powinno się zwracać uwagę przy korzystaniu z źródeł informacji.
- Następnie uczniowie, korzystając ze strony: <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/gdy-wyberasz-dobre-zrodlo/>, zapisują zasady doboru wiarygodnych źródeł informacji.
- Uczniowie zastanawiają się, co może być źródłem informacji dla dziennikarza. Propozycje uczniów nauczyciel zapisuje na tablicy.
- Uczniowie, korzystając ze strony : http://www.canalpluscyfrowy.pl/mediastarter/cd-200910/html/z05_d.html , uzupełniają swą wiedzę na temat dziennikarskich źródeł i tworzą na ten temat samodzielnie notatkę w formie asocjogramu (zad.2. z Karty pracy).

c) Robimy research na temat.../ praca w parach i indywidualna (12 min.)

- Nauczyciel przypomina uczniom , jak ważną rzeczą w pracy dziennikarza jest sprawdzanie informacji, docieranie do różnych źródeł, tzw. *dziennikarski research*
- Nauczyciel prosi, by uczniowie, pracując w parach i wykorzystując zasoby Internetu, zrobili wstępny research do zadanego tematu (np. „*Historia prasy*”) . Uczniowie szukają różnych źródeł , które pomogłyby im w realizacji tematu i jednocześnie zapisują je (Karta pracy, zad.3.).
- Po ustalonym czasie chętni uczniowie przedstawiają na forum wyniki pracy.

3. Faza podsumowująca (3 min.)

- Nauczyciel prezentuje opinie na temat researchu red. naczelnego tygodnika „*Forum*”, (fragment czatu z Jackiem Mojkowskim znajduje się w *Materiałach dla nauczyciela*) i raz jeszcze podkreśla, jak ważny w pracy dziennikarskiej jest etap zbierania, selekcjonowania i rzetelnego sprawdzania informacji. Swobodne wypowiedzi uczniów na ten temat.

Temat: Dziennikarz na tropach informacji

■ Ewaluacja/samodzielna praca uczniów

- 1) Dla chętnych: przygotuj prezentację o legalnych i otwartych zasobach sieci oraz o prawie autorskim i zasadach Creative Commons. Skorzystaj m.in. ze stron:
- 2) <http://www.legalnakultura.pl/pl/strefa-edukacji/strefa-dla-uczniow/> czy <http://www.legalnakultura.pl/pl/strefa-edukacji/materialy-do-pobrania/materialy-dla-uczniow> oraz z innych źródeł, które uznasz za ważne, ciekawe.
- 3) Zrób dziennikarski reaserch na temat : „Korepetycje wśród gimnazjalistów” (Karta pracy, zad.5). Ustal, które źródła są najbardziej wiarygodne, a które stanowić będą najciekawsze informacje z punktu widzenia czytelnika. Napisz artykuł na ten temat do szkolnej gazetki.

Temat: Dziennikarz na tropach informacji

KARTA PRACY

1. Po zapoznaniu się z informacjami na stronie <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/jak-planowac-prace-z-informacja/> w części lekcji dla ucznia pt. *Wiedza w pigułce* odśledź i zapisz 6 zasad porządkowania informacji

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

2. Po zapoznaniu się z informacjami ze strony <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/gdy-wybierasz-dobre-zrodlo/> oraz http://www.canalpluscyfrowy.pl/mediastarter/cd-200910/html/z05_d.html w formie asocjogramu zapisz informacje na temat dziennikarskich źródeł informacji

DZIENNIKARSKIE ŹRÓDŁA INFORMACJI

3. Przygotujecie prezentację pt.: „*Historia prasy*” Zadanie polega na wskazaniu 3 stron internetowych, 3 książek i 3 publikacji elektronicznych (książki lub artykuły powinny być dostępne w internecie), na podstawie których przygotujecie prezentację.

A. Jakie informacje są potrzebne do rozwiązania zadania? O czym warto wspomnieć, realizując podany temat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Gdzie warto zajrzeć, aby sprawdzić dostępne źródła?

Temat: Dziennikarz na tropach informacji

Do tych miejsc warto zajrzeć, aby dowiedzieć się, których książek, stron internetowych i publikacji elektronicznych poszukiwać

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

C. Z jakich źródeł można skorzystać:

Książki

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

Strony internetowe

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

Publikacje elektroniczne

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

5. Zróbcie wstępny research na temat : „Korepetycje wśród gimnazjalistów”.

Na podstawie zdobytych informacji (m.in. ze strony: http://www.canalpluscyfrowy.pl/mediastarter/cd-200910/html/z05_d.html) wypiszcie kilka źródeł , które dla dziennikarza byłyby przydatne podczas realizacji tego tematu. Napiszcie na ten temat artykuł do zamieszczenia w szkolnej gazecie.

Temat: Dziennikarz na tropach informacji

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

1. Zasady organizacji/porządkowania informacji

(Za: <https://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/jak-planowac-prace-z-informacja/>)

Każdą pracę z informacją rozpocznij od określenia, czego dokładnie potrzebujesz. Jakich informacji ci brakuje, a co już wiesz na dany temat? Jak bardzo szczegółowych wiadomości szukasz? Odpowiadając na te pytania, wskażesz swoją potrzebę informacyjną. W trakcie wyszukiwania będziesz próbował ją zaspokoić.

Pamiętaj, do czego później będziesz wykorzystywał zdobyte informacje. Wpływa to na ocenę przydatności znalezionych materiałów. Np. przy pracy nad szkolną prezentacją przyda ci się nie tylko tekst, lecz także ilustracje, które zaciekawia innych uczniów.

Po określeniu potrzeby informacyjnej spróbuj ogólnie zarysować obszar poszukiwań. Później przejdź do wskazania bardziej szczegółowych zagadnień. Pomoże ci to w kontrolowaniu, na jakim etapie pracy jesteś i jak wiele ci jeszcze zostało.

Na każdy etap pracy zarezerwuj odpowiednią ilość czasu. Całe zadanie można przedstawić w formie sześciu punktów:

1. Określ zadanie. *Jakich informacji mi brakuje?*
2. Pomyśl, jak będziesz szukał informacji. *Z jakich źródeł skorzystam?*
3. Dostań się do źródła informacji. *Zajrzę tutaj...*
4. Znajdź wszystkie potrzebne informacje. Odrzuć te zbędne. *O, tego szukam!*
5. Uporządkuj zgromadzone materiały. Wskaż najważniejsze rzeczy i zachowaj je. Twórczo wykorzystaj informacje. *Gotowe!*
6. Oceń, czy udało ci się podołać wyzwaniu. *Czy jestem zadowolony z efektu*
7. Po zakończeniu pracy zawsze pomyśl, czy udało ci się spełnić potrzebę informacyjną określoną wcześniej. Czy wykorzystałeś zgromadzony materiał w najlepszy sposób?

2. Fragment czatu z Jackiem Mojkowskiem red. naczelnym tygodnika „Forum” – do wprowadzenia przez nauczyciela pojęcia ‘research’

(ze strony [http://czat.wp.pl/id_czata,917,zapis.html?T\[page\]=1](http://czat.wp.pl/id_czata,917,zapis.html?T[page]=1))

~kill11: Czym różni się dziennikarstwo radiowe od telewizyjnego i od prasowego - uprawia pan bowiem wszystkie formy?

Temat: Dziennikarz na tropach informacji

J_Mojkowski: Dziennikarstwo w mediach elektronicznych wymaga skrótu, trzeba znaleźć celne określenie, a właściwie mieć już na samym początku wypowiedzi obmyślaną puentę. **Dziennikarstwo gazetowe wymaga dużego researchu, trzeba długo penetrować temat zanim się go zrozumie, a potem opisz.** To, co mnie niepokoi, kiedy oglądam pracę dziennikarzy radiowych i telewizyjnych, to to, że potrzeba skrótu powoduje u nich lenistwo, gdy idzie o ów research. Mówiąc krótko, w wielu przypadkach wyziera słabe przygotowanie, a czasem niekompetencja. Dlatego uważam, że połączenie dziennikarstwa prasowego z elektronicznym daje dobre rezultaty.

(...)

~krzysiek30: Jak dobrze sprawdzacie informacje, które docierają do was ze źródeł anonimowych i czy stracie się dotrzeć do takich źródeł osobiście?

J_Mojkowski: Nie wiem, czy pytanie chodzi o Forum czy Politykę, ale przyjmijmy, że chodzi generalnie o pracę dziennikarza. Przez kilka lat zajmowałem się również czymś takim, co się określa dziennikarstwem śledczym, afery itd. Mam jasność, że dziennikarz może być manipulowany. Grzechem byłoby nie podjąć tropu, ale grzechem byłoby również, gdyby publikacja w gazecie bazowała tylko na jednym źródle informacji. **Bezwzględny obowiązek dziennikarza w Polityce jest sprawdzać wszystko do maksimum. często nie mając w ręku dostatecznych dowodów musimy albo pożegnać się z tematem, albo chwilę odczekać.** Ale rzetelność nakazuje, by nie dopuścić do publikacji, które jak to nazywamy czasem "są robione na wariata".

W sprawdzaniu liczy się doświadczenie i informatorzy, a to gromadzi się latami